

ОБЛІК, АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	071 – Облік і оподаткування	Інститут / факультет	Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу
Назва програми	Облік, аудит і оподаткування	Кафедра	Бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

ВИКЛАДАЧ

Наталія Побережна, *Nataliia.Poberezhna@khpі.edu.ua*



Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи. Авторка понад 200 наукових і навчально-методичних праць. Досвід роботи - більше 17 років. Провідна лекторка з дисциплін: «Облік і оподаткування діяльності фінансово-кредитних установ», «Звітність підприємств», «Консолідація фінансової звітності», «Обліково-аналітичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності», «Бухгалтерський облік».

Загальна інформація про курс

Анотація	Курс спрямований на оволодіння теоретичних основ та практичних навичок з використання принципів, підходів та методів обліку та аналізу діяльності банківських та небанківських фінансово-кредитних установ .		
Цілі курсу	<ul style="list-style-type: none"> розвивати розуміння основних принципів і методів ведення обліку та аналізу у банківських та небанківських фінансово-кредитних установах; набуття навичок опрацювання та використання облікової та аналітичної інформації в управлінні фінансово-кредитних установ; розвивати навички, щодо узагальнення нормативно-розпорядчих документів з організації та методики обліку та аналізу фінансово-кредитних установ. 		
Формат	Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.		
Семестр	7		

Обсяг (кредити) / Тип курсу	4 / Вибіркова	Лекції (години)	32	Практичні заняття (години)	16	Самостійна робота (години)	72
------------------------------------	---------------	------------------------	----	-----------------------------------	----	-----------------------------------	----

Програмні компетентності	<p>ЗК02 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК08 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК11 Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК13 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні</p> <p>СК02 Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p> <p>СК03 Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.</p> <p>СК05 Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.</p> <p>СК4.2 Здатність застосовувати аналітичні методи та моделі в управлінні міжнародними бізнес-структурами при обґрунтуванні управлінських рішень.</p> <p>СК4.5 Здатність застосовувати методи бухгалтерського обліку та аналізу діяльності фінансово-кредитних установ для здійснення оцінки ефективності їх діяльності.</p>
---------------------------------	---

Результати навчання

Шифр	Зміст
ПР03	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності
ПР04	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень
ПР05	Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.
ПР06	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
ПР4.2	Знати та розуміти аналітичні методи та інструменти при управлінні міжнародними бізнес-структурами
ПР4.4	Вміти застосовувати методи обліку та аналізу діяльності бюджетних та фінансово-кредитних установ

Теми що розглядаються:

Тема 1. Теоретико-правові засади обліку та аналізу в банках.

Тема 2. Облік та аналіз власного капіталу та внутрішньогосподарських операцій банку.

Тема 3. Облік та аналіз розрахункових та касових операцій банку.

Тема 4. Облік та аналіз кредитних та депозитних операцій банку.

Тема 5. Облік та аналіз доходів та витрат банку. Аналіз фінансової звітності банку.

Тема 6. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх види, функції та роль.

Тема 7. Облік та аналіз фінансових послуг інвестиційних небанківських фінансово-кредитних установ.

Тема 8. Облік та аналіз фінансових послуг договірних небанківських фінансово-кредитних установ.

Форма та методи навчання.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового

пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Методи контролю.

Поточний контроль здійснюється протягом навчального семестру під час проведення лекційних і практичних занять. Має на меті перевірку рівня підготовленості студентів до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є: усні опитування та письмові контрольні роботи на лекційних і практичних заняттях; тестування тощо.

Підсумковий контроль знань студентів за навчальною дисципліною здійснюють у формі іспиту з метою визначення ступеню опанування ними програмних компетентностей та результатів навчання.

Формою підсумкового контролю знань є іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Для одержання підсумкових балів студенту необхідно виконати всі обов'язкові види і форми завдань та контрольних заходів, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Розподіл кількості балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Розподіл балів для оцінювання успішності студентів по навчальній дисципліні

Поточна контрольна робота		Індивідуальне завдання (РЕ)	Тестування на практичних заняттях	Іспит	Максимальна сума
№1	№2				
0-15	0-15	0-30	0-20	0-20	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під системою оцінювання слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються,

очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними критеріями оцінювання для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та умінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 2). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно») та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Націо- нальна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none">- Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах;- вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку;- вміння проводити теоретичні розрахунки;- відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні;- вміння вирішувати складні практичні задачі.	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності

1	2	3	4	5
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності ;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач .
64-74	D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні задачі. 	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - невміння вирішувати складні практичні задачі .
60-63	E	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі. 	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач

1	2	3	4	5
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Неза- довільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі.
1-34	F (потрібне повторне вивчення)	Неза- довільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; -незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

Базова:

1 Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) : підручник / Н. Б. Литвин. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – Київ : «Центр учбової літератури», 2017. – 676 с.

2 Фінанси : навч. посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. – Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

3 Варцаба В.І., Машіко К.С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : Навч. посібник. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2016. –184 с.

4 Гроші і кредит [Текст] : навч.-метод. посібник / Т. В. П'ятак, Н. О. Власова ; дар. Т. В. П'ятак ; НТУ «ХПІ». – Харків : Іванченко І. С., 2016.

5 Облік у фінансово-кредитних установах : текст лекцій для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання / уклад. Н. М. Побережна. – Х. : НТУ «ХПІ», 2020. – 90 с.

6 Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання з курсу "Облік у банках" : для студ. спец. 6.030509 "Облік і аудит" денної форми навчання / уклад.: Н. М. Побережна, А. С. Колесніченко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – 25 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36311>.

7 Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках: навчальний посібник / Алексеєнко С. А. – Київ: Аграрна освіта, 2014. – 418 с.

8 Облік у банках : текст лекцій для студ. денної та заочної форми навч. екон. спец. / уклад. Н. М. Побережна, А. С. Колесніченко ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : НТУ «ХПІ», 2014. – 114 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26795>

9 Консолідована фінансова звітність банків України: нормативно-методологічні особливості складання / Н. М. Побережна // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – № 15 (1291). – С. 95-100. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36350>.

10 Фінансовий облік у банках : підручник / С. Ф. Смерічевський, А. С. Кірізлеєва. – Київ : Кондор-Видавництво, 2014. – 408 с.

11 Організація обліку операцій із цінними паперами власної емісії: теоретичні аспекти [Електронний ресурс] / О. В. Мелень, Н. М. Побережна, Л. С. Стригуль // Інфраструктура ринку : електрон. наук.-практ. журн. – 2019. – Вип. 30. – С. 522-527. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/43015>.

12 Інвестиційне кредитування : навч. посібник / О. Д. Вовчак [и др.]. - 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : Знання, 2013. – 227 с..

13 Питання фінансової стабільності національної банківської та фінансової системи / Н. М. Побережна // Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2016» : тр. 12-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 6-8 грудня 2016 р. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – С. 140-142. – URI:<http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/25930>

14 Аналіз банківської діяльності: Підручник / [А.М. Герасимович, І.М. Парасій-Вергуненко, В.М. Кочетков та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Герасимовича. – Київ : КНЕУ, 2010. – 599 с.

15 Дзюблюк О. В., Михайлюк Р. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи: Монографія. – Тернопіль, 2016. – 250 с.

16 Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: навч. посібник. – Київ : Центр учбової літератури. – 2018. – 485 с.

17 Аналіз банківської діяльності : навч. посіб. / О.І. Копилук, О.М. Музичка, – Укоопспілка, Львів. торг.-екон. ун-т. – Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2016. – 415 с.

18 Аналіз банківської діяльності / уклад. Н.О. Станіславчук. – Умань : Візаві, 2018. – 191 с.

Допоміжна:

19 Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. №2121-III (із змінами та доповненнями) // [Електронний ресурс]. – URI: <https://www.rada.gov.ua>

20 Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: Постанова

Правління НБУ від 04.07.2018 № 75 // [Електронний ресурс]. – URI: <https://www.rada.gov.ua>.

21 Закон України «Про національний банк України» №697-XIV від 20.05.99 (із змінами та доповненнями) // [Електронний ресурс]. – URI: <https://www.rada.gov.ua>

22 Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України : Затв. постановою Правління Національного банку України 20.10.04 № 495 (із змінами та доповненнями). – URI: <https://www.rada.gov.ua>.

23 Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України : Затв. постановою Правління Національного банку України 17.11.04 № 555(із змінами та доповненнями). – URI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1511-04>

24 Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні : Затв. постановою Правління НБУ 25.09.18 № 103 – URI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text6>

25 Інструкція з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України : Затв. постановою Правління Національного банку України 21.02.18 № 14 – URI: <https://zakon.rada.gov.ua>

26 Облік основних засобів за міжнародними та національними стандартами / Л. С. Шамхалова, Н. М. Побережна // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я = Information technologies: science, engineering, technology, education, health : наук. вид. : тези доп. 27-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2019, [15-17 травня 2019 р.] : у 4 ч. Ч. 3 / ред. Є. І. Сокол. – Харків : НТУ «ХП», 2019. – С. 400.

27 Зарубіжний досвід грошово-кредитної політики та особливості застосування деяких аспектів банківської системи в Україні / Н. М. Побережна, А. С. Колесніченко // Науковий вісник Ужгородського університету : зб. наук. пр. Сер. : Економіка. – Ужгород : УжНУ, 2014. – № 2 (43). – С. 92-97.

28 Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни "Облік у банках" : для студ. екон. спец. денної форми навчання / уклад.: Н. М. Побережна, А. С. Колесніченко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХП", 2014. – 64 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26796>

29 Побережна Н. М. Деякі аспекти діяльності банківської системи України / Н. М. Побережна, А. С. Колесніченко // Зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. Internet-конф. "Актуальні проблеми управління економічним розвитком" та 2-го Міжвуз. молодіжного наук.-практ. форуму: "Наука і освіта – запорука розвитку економіки" / ред. кол. Н. М. Побережна [та ін.]. – Харків : НТУ "ХП", 2014. – С. 48-50. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/18744>

30 Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. №2664-III (із змінами та доповненнями) // [Електронний ресурс]. – URI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Звітність підприємств	Система оподаткування європейських країн
Оподаткування	Розрахунки і платежі в міжнародному бізнесі
Бухгалтерський облік	Аналіз ефективності бізнесу та бізнес-моделей

Провідний лектор:

доц. Побережна Н.М.
(посада, звання, ПІБ)

(підпис)